

Aan: Gemeenteraadsleden van de gemeenten
Amsterdam, Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland,
Wormerland, Zaanstad

Van: Bestuur IVN Twiske (bestuur@ivntwiske.nl)

Datum: 27 oktober 2019

Betreft: -meningsvorming betreffende 'Ambitiedocument Twiske-Waterland'
-meningsvorming betreffende overnachtingen festivals in Het Twiske

Geachte mevrouw/mijnheer,

Via deze lange brief spreken wij onze zorgen uit over het voortbestaan van Het Twiske als waardevol recreatie- en natuurgebied m.n. op het moment dat het 'Ambitiedocument Recreatieschap Twiske-Waterland' leidend gaat worden bij het vastleggen van de toekomstplannen. Genoemd document had in eerste instantie trouwens de titel "Verkenning Waterland-Twiskepark". Voorzichtige vraag: zou dit betekend hebben heel Waterland als park?

Een brief dus van IVN Twiske.

IVN is een landelijke vereniging voor natuureducatie en duurzaamheid. Via natuureducatie laat onze afdeling de schoonheid van de natuur en natuurwaarden zien en beleven in en om Het Twiske.

IVN Twiske is dus geen actiegroep.

De actiegroepen maken deels wel gebruik van onze gegevens over de aanwezige natuurwaarden

Wij weten dat er door burgers en actiegroepen al veel zorg is geuit over bedreiging van de natuur in Het Twiske. Die zorg delen wij en zullen we hier verder niet herhalen.

Toch richten wij ons, vanuit de natuur educatieve kant, tot u met de vraag de beslissingen die u eerdaags moet nemen m.b.t. Het Twiske, weloverwogen te maken.

Ten eerste ligt er voornoemd ambitiedocument waarbij uw mening gevraagd wordt over het feit of Het Twiske het huidige recreatie-natuurgebied blijft of dat het 'Twiskepark' wordt (onderdeel van MRA). Daarnaast liggen er besluitvormingsprocedures in het verschiet over wel/niet toestaan van ecolodges/camping bij de Twiskehaven, uitbreiding van Welcome to the Future (WttF) tot een meerdaags evenement mét overnachtingen én uitbreiding van het Lentekabinet met mogelijk overnachtingen. Voor die gemeenten die Het Twiske niet als grondgebied hebben, lijkt het misschien van minder groot belang hier een mening over te vormen.

Niets is echter minder waar, denken wij. Want wat dreigt voor Het Twiske kan op gegeven moment ook natuur- en recreatiegebieden binnen andere gemeenten treffen.

Nog even ter oriëntatie de volgende achtergrondinfo:

In de Staatscourant van 26-3-2018 staat het besluit van de Provinciale Staten van Noord Holland van 23 mei 2016 tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland. Daarin staat o.a. (in blauw weergegeven, markering onzerzijds):

Artikel 2

1. Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening:

a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;

- b. in samenhang met het vorenstaande **tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu**;
- c. het **tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt** en
- d. het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

In een van de bestuursvergaderingen is vastgelegd:

Vanuit RNH werken wij voor Twiske-Waterland aan het ontwikkelen van een ambitiedocument. Een ambitiedocument dat de basis vormt voor toekomstbestendigheid en een **goede balans tussen natuur, landschap en recreatie**. De wereld om ons heen verandert steeds sneller, zo leert ons de (nationale) woonagenda, de bereikbaarheidsopgave, de energietransitie en klimaatadaptatie. Een woonagenda die voor de Metropoolregio Amsterdam betekent dat er honderdduizenden huishoudens bijkomen. Daarvan zal een aanzienlijk deel dicht op de recreatiegebieden van Twiske-Waterland komen wonen. Ook dit potentieel aan toekomstige bewoners zal het recreatieschap willen gebruiken voor ontspanning, natuurbeleving en vrijetijdsbesteding. **Daar wil het recreatieschap op voorbereid zijn**.

Ons inziens is er niets mis met voorbereid zijn. Echter: moet dit inhouden dat er overnacht moet kunnen worden? Dat er ten koste van beschermde diersoorten, bij nacht en ontij door het gebied gezworven moet kunnen worden t.b.v. natuurbeleving van de recreant en ten nadele van de nachtrust van de natuur? Kijk voor deze reële dreiging naar pag. 7 van het Ambitiedocument waarin een vooruitblik naar 2025 (over 5 jaar dus!) waarbij tijdens een Weekend Waterland overnachten in zeldzame, bijzondere natuur de ultieme weekendervaring is/wordt!

En verder:

Eén van de uitgangspunten in het schetsontwerp was dat Het Twiske deel moest blijven uitmaken van Waterland. Er moest niet alleen sprake zijn van ontwikkeling als recreatiegebied, maar ook **behoud en ontwikkeling van het natuurlijk milieu en aansluiting bij het Waterlandse landschap werd nagestreefd**. Er werd onderscheid gemaakt in gebieden voor intensive en extensieve recreatie.

Van de 650 ha die het gebied groot is., bestaat 200 ha uit weiland, hooiland, rietland of bosschages.

Een aantal van deze natuurgebieden is zelfs uniek binnen Europa. Het is dan ook om deze redenen dat verschillende delen van het Twiske-Waterland gebied door Europa vastgelegd zijn als Natura 2000 gebied en/of door het Rijk zijn aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of Weidevogelleefgebied. Om zo deze bijzondere natuur te beschermen en te versterken.

Hieruit blijkt maar weer dat Het Twiske onderdeel is van een aaneengesloten Natura 2000 gebied (IVOT), mede om de unieke natuur van IJperveld, Varkensland en Oostzanerveld te verbinden.

Dit Natura 2000 gebied is een in de afgelopen eeuwen ontstaan cultuurlandschap met bijzondere natuurwaarden. Een landschap tevens dat door de bewoners en veel recreanten hogelijk gewaardeerd wordt én van belang is voor vele soorten dieren en planten.

Tijdens de bespreking van het concept ambitiedocument werd door mevrouw S. Munnikendam, (wethouder Zaanstad) gesteld dat Het Twiske geen waarde had in de zin van Natura 2000 omdat het voor het grootste deel uit grasland bestaat. **Daar valt wel iets op af te dingen, zijn wij van mening.**

Van de 650 ha is sowieso 200 ha water. **Water van een zeer goede kwaliteit** omdat het Twiske i.t.t. de andere Natura 2000 (IVOT) gebieden, gebiedseigen water heeft en geen last heeft van inlaat van vervuild boezemwater.

De Stootersplas is een grote waterbuffer in het gebied en o.a. zeer belangrijk als rustplek voor de hier overwinterende smienten (Natura 2000 soort).

Gaan we terug naar de graslanden, dan zien we dat die vooral in het zuidelijk deel van het gebied voorkomen (het intensieve recreatie gedeelte). Doordat zij veelal begrensd worden door sloten en waterpartijen, zijn er **voor de natuur zeer waardevolle rietoevers ontstaan**, van belang voor broedende rietvogels. In het noordelijk deel liggen vooral veel rietlanden en ruigtevelden, van belang voor Natura 2000 soorten.

Tevens is in Het Twiske waarneembaar dat gecreëerde natuur ook bijzondere natuur kan worden.

Bij deze de uitnodiging eens mee te gaan met een excursie van IVN Twiske om verder te kijken dan die graslanden en de diversiteit van het gebied en belang voor Natura 2000 soorten te ervaren.

Het Twiske is een populair natuur- en recreatiegebied. Grote delen van het gebied worden gebruikt om bijvoorbeeld te zwemmen, varen en wandelen. Grote delen worden extensief beheerd en zijn belangrijk voor bijzondere planten en diersoorten. Zo zijn er veel weide- en moerasvogels, de donderpad, de meervleermuis, de noordse woelmuis en

meer. Met stedelijke gebieden en belangrijke verkeersaders in de nabijheid is het gebied essentieel voor flora en voor fauna om zich te kunnen verplaatsen tussen foerageer-, broed- en leefgebieden.

Ilperveld, Varkensland en Twiske worden gekwalificeerd als Speciale Beschermingszone onder de Vogelrichtlijn vanwege het voorkomen van drempel overschrijdende aantallen van Krakeend, Smient, Kemphaan en Grutto die het gebied benutten als overwinteringsgebied en/of rustplaats. Bovendien behoort het gebied tot één van de vijf belangrijkste broedgebieden voor de Roerdomp in Nederland.

Hierboven staan een aantal natuurwaarden genoemd, waar actievoerders en natuurorganisaties op wijzen. Actie voeren om die natuurwaarden te beschermen, zou dus niet nodig moeten zijn.

En:

Een recreatieve ontwikkeling in een bepaalde zone kan effect hebben op de natuurwaarden in een naastgelegen gebied. Er zal dus altijd een natuurtoets uitgevoerd moeten worden om zeker te zijn dat ontwikkeling geen negatief effect heeft op de omliggende natuur.

Wat betreft de natuurtoets die wordt uitgevoerd m.b.t. Welcome to the Future:

Uit de rapporten blijkt dat er m.n. getoetst wordt op het directe terrein waar de evenementtenten staan.

Het gebied dat gebruikt wordt en met schermen wordt afgezet, is echter vele malen groter.

Daarnaast wordt een deel van de festivalbezoekers het gebied uit geleid via de Polderweg bij Den IJp.

Hiertoe komt men (midden in de nacht) langs/in de buurt van de deelgebieden De Blokken en De Belt. Dé gebieden met extensieve recreatiebestemming én met hoge natuurwaarden. Denk aan broedende Roerdomp, Kiekendief en diverse rode lijst soorten rietvogels.

Ons inziens moeten voor gebruik van deze ontsluitingswegen ook natuurtoetsen worden gedaan.

En dit geldt ook voor de aan- en afvoerwegen tijdens het Lentekabinet. Sluipenderwijs bleek dit festival (in mei, broedseizoen voor vele vogelsoorten) het afgelopen jaar veel groter van opzet en waren er langs de wegen, zelfs tot aan zorgboerderij De Marsen, grote lichtmasten geplaatst.

Wat ligt er momenteel nog meer op tafel?

1. Het rapport 'Amsterdam Wetlands' (als onderdeel van MRA), op 7 oktober jl. gepresenteerd via een PPP en een uitstapje in Twiske en Ilperveld voor leden van de Provinciale Staten Noord Holland. In dat rapport en tijdens de presentatie kwam het woord 'Twiskepark' trouwens niet één keer voor terwijl in 2018 al de intentie is uitgesproken een ambitiedocument op te stellen rond een Twiskepark.

2. Tijdens een extra bestuursvergadering van Recreatieschap Twiske-Waterland op 16 oktober j.l. werd 'opeens' gesproken over dat Ambitiedocument m.b.t. Het Twiske waarin de term 'Twiskepark' stevig gelanceerd werd. Er was gelegenheid voor burgers en actiegroepen om in te spreken, waar door bestuursleden van Recreatie Twiske-Waterland op gereageerd kon worden.

Jammer dat de presentatie 'Waterland-Twiskeparks: Platform voor beleving van het metropolitane parklandschap (17 juni 2019)' pas daarna gehouden werd en ingekort moest worden. Eerst een mening vormen/geven en daarna pas geïnformeerd worden over het hoe en waarom van het ambitiedocument? De sprekers hadden toen al hun zorg geuit over het feit dat Het Twiske als intensief recreatiegebied wordt gezien waarbij grote angst bestaat voor het toestaan/gewoon worden van overnachtingen in het gebied door recreanten. Uit de reacties van aanwezige bestuurders bleek dat op 1 bestuurder na (wethouder Monen van Oostzaan) niemand zich daar druk om maakte en overnachtingen geen probleem vindt. Wel gaf een groot deel van de bestuurders aan dat zij zich via hun gemeenteraad over dit ambitiedocument zullen beraden.

Wij vragen u middels deze brief dus dringend om de afgevaardigde van uw gemeente met een andere boodschap en ander stemadvies naar het bestuur van het recreatieschap te sturen.

Namelijk: géén overnachtingen door recreanten in Het Twiske en behoud van nachtrust na 23.00 uur. Geen uitbreiding van verlichting in de avonduren.

Om deze brief niet al te uitgebreid te maken, gaan we niet in op alle quotes die er in dit ambitiedocument staan.

Wel vragen wij aandacht voor een aantal opmerkingen:

Ook het Twiske kan uitgroeien tot een belangrijke hotspot in Waterland door de parkachtige kwaliteiten in ontwikkeling en marketing te benadrukken. **Een subtiële toevoeging in de naam zou dit voor bezoekers al duidelijk kunnen maken: Twiskepark** Zo gaat het van een tussenwater, de historische betekenis van "Twiske", naar **een echte bestemming**.

Het benadrukt de kwaliteiten Twiske als intiem park enerzijds, en geeft een contrast met de weidse uitzichten van Waterland anderzijds.

Wij stellen: **Het Twiske is al een begrip!** met een grote historische betekenis die samenhangt met de jaren van veenvorming en afwatering. **Het Twiske is al een echte bestemming. Daar hoeft het woordje park niet aan toegevoegd.** Er komen geen mensen extra op af omdat het opeens park heet. Parkachtige kwaliteiten zijn wellicht in het zuidelijk deel te herkennen maar wisselen af met de rust en ruigte in het noordelijk deel. **Onze vrees is dat door het opplakken van het etiket 'park' er juridisch meer toegelaten kan worden aan festivals en evenementen. Er ligt dan n.l. minder nadruk op natuur zoals in het begrip 'Recreatie- én natuurgebied Het Twiske'.**

En waar in het stuk gesproken wordt over 'dienstenmodel' zeggen wij: is dit niet teveel vanuit de mens gedacht die de natuur als maakbaar ziet. Wat is de rol van dier en plant in dezen? De mens is, juist ook in Natura 2000 gebieden, slechts een schakel in de natuurlijke keten. En alle schakels in die keten moeten voor een evenwichtig geheel zorgen, de mens zal dus af en toe een stapje terug moeten doen en niet alles naar zijn hand willen zetten.

En...in datzelfde ambitiedocument:

In Beemster zijn de bestaande kernwaarden al geïnventariseerd en benoemd. De Wereld Erfgoed status bepaalt wat waar wel/niet kan. Voor de Beemster is behoud van het karakteriserende open landschap leidend.

Vraag van ons: **weegt de status Wereld Erfgoed zwaarder dan die van Natura 2000?**

Zouden we een festival als Welcome to the Future toe kunnen staan in de Beemsterpolder? Zoveel ruimte, zoveel aanvoerwegen, zoveel weilanden waar festivalgangers kunnen kamperen... U snapt hopelijk dat wij hier chargeren en zeker geen voorstander van zo'n ontwikkeling zouden zijn. Maar hopelijk zet het wellicht u, gemeenteraadsleden uit gemeenten verder verwijderd van Het Twiske, aan het denken hoe makkelijk besloten kan worden tot een verdienmodel waar natuur en cultuurlandschap de dupe van zijn.

Verder is het zeker de moeite waard de opmerkingen te lezen die gemaakt zijn in de consultatieronde bij het concept Ambitiedocument in december 2018. Daarin (nog) veel aandacht voor balans tussen natuur en recreatie. Waarbij wethouder R. Quakernaat van Landsmeer stelde dat zowel voor natuur- als dagrecreatie gefaciliteerd moet worden met een goede balans tussen recreatie en natuur en geen aantasting van natuur. Tijdens de vergadering van 16 oktober sneuvelde helaas de zinsnede 'ten allen tijde' in de balans tussen rust en recreatie.

In die consultatieronde ook voorstanders van overnachtingsmogelijkheden voor recreanten waarbij o.a. door wethouder M. Hegger van Purmerend gesteld werd dat de raad van een individuele gemeente niet zomaar een ontwikkeling moet tegen kunnen houden, waarbij gerefereerd wordt aan de camping bij de Twiskehaven.

3. Plannen voor meerdaags WttF (en mogelijk Lentekabinet) met overnachtingen met muziek tot 4.00 uur 's nachts en campingplaatsen. Er wordt gesteld dat hier geen extra terrein voor hoeft ingericht, want dat kamperen kan op de graslanden die voorheen als parkeerplaatsen dienst deden.

Vraag: **waar gaan die auto's dan geparkeerd worden?**

Muziek met zware bastonen tot 12 uur 's nachts blijkt al een aanslag voor natuur en omgeving.

Kan/mag dit uitgebreid tot 4 uur 's nachts?

Nee, zeggen wij! Immers: geluid draagt zeer ver, de hele omgeving heeft er last van.

Door harde geluiden komt het stresshormoon cortisol vrij.

Geluidsvervuiling verhoogt de bloeddruk, bij mens en dier.

Bomen, vogels, dieren...zij hebben geen stem. Wij zullen voor hen op moeten blijven komen!
En vragen u dat ook te doen.

Bestuur IVN Twiske

Beleef de natuur!